

ME EPESO 'IDI LETA

PAULO 'I'ETOLADINA

Paulo 'ina leta gete 'ena Yaubada 'ina oboboma sinabwana 'iemwasalina, nate Yesu 'ina guinuwege sena 'esasena 'ena 'isa'uda; ta nige ya weyala, ta esi me Yudia be mali sena tomoteninao taeboda 'ebweu, ga Yaluyaluwa Tabuna 'i'ebwa'eda. Ta wate 'iemwasalina toekalesiyao 'ida bubuna manuna, be 'ida losaiya Seitani ma ina yaluyaluwa to'umalidi 'ediya manuna.

Lokagutoki

1 ¹Kagutoki toekalesiyao 'omi Yesu Keliso 'ana toemisao, 'imi leta gete 'abo'agu 'eguyega. Yaubada 'ina nuwena 'enega yaetosimana To'etoseyana Yesu manuna. ²Tamada Yaubada be 'Inapwana Yesu Keliso 'idi oboboma be 'idi gwausowala 'emiya.

'Etoseyana Keliso 'enega

³Gosegwao tada lokagutoki Yaubada 'enaya, tauna 'ida 'Inapwana Yesu Keliso Tamana, ga Keliso 'enega yaluyaluwada 'iobobomedi esaesa galewa maibo'adi 'ediyega. ⁴^bManuna lowaenei 'etamo bale'u nige ya 'imwelumwelului, ta 'igimi esinuweda be 'aene taeboda 'ebweu Keliso ma'edai, be Yaubada nina matanaya adelida 'esaseda, ta nige ya 'ada 'ebe e'ewamo.

⁵Ta 'enega Yaubada nuwanuwana ga 'ina obobomega 'iesinuweda be Yesu Keliso 'enega 'i'awa natuneda, ⁶be Yaubada tada tupui gete oboboma bobo'ana wawasae manuna, tauna Natu 'ai'ailina 'i'ebwaya daitena manuda, ⁷⁻⁸^cta Natunana lalanega 'ili'amida 'ida loegesiyao 'ediyega, ga Yaubada 'inuwataudi, nate tauna 'ina oboboma sinabwa wawasae 'i'ebwaya 'eday. Ta 'ana sinabwa nige ya 'ana 'etopwapwamo.

⁹Ona'ai'aila, sinasinapu be mwalatoi 'i'ebwa'eda, ga tauna 'ina nuwanuwa kwaikwaiyidi tamwalatonidi, manuna gete 'igimi linaena be

^a 1:1 Gu 18:19-21, 19:1-40, 20:17-38 ^b 1:4-5 Yo 15:16; 2 Te 2:13; Ep 5:27 ^c 1:7-8 Ep 2:7

Keliso 'enega 'ida losaloni, ¹⁰ta 'ina lolina nina gete 'aene tuta 'ana 'ebe losalowa 'enaya Keliso yage maibo'adi 'ida egogonedi be sida 'e'ebweu, nate yage galewaya be wate yage bale'uya yaunyaudi 'isa'u egogonedi matanaya.

¹¹Ta Yaubada nina tauna 'ina nuwenuwega 'iloiloina, ga 'ina guinuwa maibo'ana 'iguiguinuwedi, ¹²ta 'abo'ada 'iesinuweda ga 'iloineda be 'aene Keliso 'ana togimi emisao, be 'asiyata 'ebweuna 'ebweuna 'enaya, 'ida guinuwa manudi tomota sida tupui, be sida 'awa eseese.

¹³^dTa wate 'omi Keliso 'enega tetela 'ai'aila ta bobo'ana 'ami 'etoseyana manuna wanonona, ga tauna waemisena, ta wate Yaluyaluwa Tabuna nina 'iona upaupaenaya 'i'ebwa'emi, ¹⁴^e'atuwa we'iwe'iyaya, be 'enega tamwalamwalatoni 'aene 'ada pali galewaya Yaubada 'enega ma'etamo ta'ewa, be manuna tatupui, be ta'awa eseese.

Paulo 'ina sidasida

¹⁵⁻¹⁶^fEnega tuta maibo'ana 'ediya 'omi manumi yalokalokagutoki Yaubada 'enaya, ta yasidasida manumi, manuna tetelimi yanononaya 'aene 'Inapwana Yesu waemisena, ta wate 'ana toemisao maibo'adi 'atemiyega waobobomedi. ¹⁷Ta 'igu sidasida manumi 'aene 'ida 'Inapwana Yesu Keliso 'ina Yaubada, tauna Tamada ta Toesaesa sinabwana, 'ida gienuwa sabwalenimi, be tauna wada mwalatoi 'ai'aili, ¹⁸be wate 'atemiyega yage nidi bobo'adi manudi 'ibwauyemiya wada mwalatonidi, be wada emisa 'aene ma'etamo walobadi, be wada mwalamwalatoni wate 'ina eguyai sinabwana 'ina tomotaiyao 'eday, nate tauna 'ina esaesa 'enega, ¹⁹ta wate wada mwalatoni Yaubada 'ipaipaisewa waiwai 'abo'ada 'ana toemisao manuda. ²⁰^gIna waiwai nina 'ie'itaena Keliso 'enega, tuta nina mwawasega 'igietoolo limena, ga 'ina 'ebemiya galewaya 'i'ebwa'ena, Yaubada nina 'atainega, ²¹^h'enega Keliso 'ina lolina loinao maibo'adi 'iloetana sinedi, nai aniloseyao 'idi lolina nai yaluyaluwao bi'iyao 'idi lolina, nai taudi ma 'adi esana sinabwadi 'idi loinao, gete tuga be tuta simeemai 'ediya. ²²ⁱManuna Yaubada Keliso 'ina 'ebeloina 'i'ebwa'ena yage maibo'adi manudi be 'ida loinedi, ta toekalesiyao wate maibo'ada 'iloiloina 'eday, ²³manuna toekalesiyao 'abo'ada 'atuwa Keliso oona welawela'anao, manuna Keliso nina yage yaunyauna sawesawenaya sena maibo'ana 'ediya.

Mwawasa tapilisine be yawasi bobo'ana taloba

2 ¹^jTa 'omi lowa 'atuwa mwawamwawasimi 'imi loegesiya 'ediyega, ta Yaubada 'igietoolo limemi. ²^kOna'ai'aila, lowa bubuna bale'u

^d 1:13 Ep 4:30 ^e 1:14 2 Ko 1:22 ^f 1:15-19 Kol 1:4-11 ^g 1:20 Ib 1:3, 13 ^h 1:21 Kol 2:15; Pi 2:9-10 ⁱ 1:22-23 Kol 1:18 ^j 2:1 Kol 2:13 ^k 2:2 Ep 6:12

waguiguinuwedi, manuna yaluyaluwa to'umalidi ta waiwaidi 'idi 'inapwana, tauna tomiya mwatui waematamatanena. Tauna yaluyaluwa nina taudi tole'oa lolina simulimuliye be 'atediya 'imiyami. ³ 'Abo'ada wate lowa taudi nadigega, ta ooda 'ina yalakwaiyao tamulimuliyedi, be to'ase tauda 'ida nuwanuwa taguiguinuwedi. 'Enega 'ana lobwene be Yaubada 'igamwasowaleda manuna adelida toto'umalida, nadigega me bale'u maibo'adi.

⁴⁻⁵ Ta 'enega 'ida loegesiya siloemwawasida, ta esi Yaubada 'ina 'atenuwa'ole'ole tosinabwa sana ga 'ina oboboma sinabwana 'edaye 'ediyega 'igietoolo limeda, Keliso ma'edai. Yaubada tauna 'ina 'ebwayadaita 'enega 'i'etoseyeda, ⁶ ta wate Keliso ma'edai, 'igilagasida, ga 'ebemiya galewaya Yesu Keliso 'enega 'i'ebwa'eda, tauna Yaubada nina ma'edai. ⁷ Gete 'iguinuweni be 'aene tuta simeemai 'ediya 'ina oboboma sinabwa wawasaena 'ida e'itae, nate 'ina 'atenuwa'ole'ole be 'ina 'etoseyana Yesu Keliso 'enega.

⁸ Ona'ai'aila, 'ina obobomega ni'atu 'i'etoseyemi, 'imi emisa manuna, ta nigeya taumi 'imi guinuwa 'ediyega, ta esi Yaubada 'ina oboboma 'enega. ⁹ Be gete nigeya sa'i 'ida paisewa 'enega 'etoseyana nina talobaloba, 'abona nai tanuwatu'e 'aene tauda tuga 'ida waiwaiyega. ¹⁰ Ta esi Yaubada taunamo 'ina guinuwa 'atedaya 'igibubuda Yesu Keliso 'enega, be 'aene guinuwa bobo'adi Yaubada lowaenei 'iesinuwedi manuda tada guinuwedi.

Keliso 'enega taeboda 'ebweu

¹¹ Omi nigeya me Yudia ta 'omi mali boda tomoteniniao, ta me Yudia natudiyao me'olotodi bwaladi silodalodabedi, ta sisinalimi, manuna nigeya bwalami 'adi lodabamo. ¹² Wada nuwa'i'isi 'aene tuta nina lowa Keliso 'enega wamiya 'edasola, ta Isileli 'ina 'ebeloina 'enega wamiya apwesa, ta yage bobo'adi Yaubada 'iona upaupaena Buki Tabu solanaya nigeya 'ebweu to'ase 'omi manumi 'i'ina'inana, 'enega geya'abo 'ebweu to'ase bobo'ana ma'etamo walobaloba be manuna wada emisa, ta nigeya wate 'imi Yaubadamo tuta nina bale'uya wamiyami.

¹³ Lowa wamiya 'edasolaya, ta gete tuga Keliso lalanega 'i'au'ewemi selabenaya. ¹⁴ Tauna siwalowa manuda 'iguinuweni, manuna pitaupa 'ana esana etalauwala 'iweyalida, ta Keliso pitaupa nina 'iligei yaulena ga 'ina mwawasa 'enega ni'atu taeboda 'ebweu. ¹⁵ Tauna oona 'ana loemwawasa 'enega Mosese 'ina 'etobodao maibo'adi 'ikweudi, ga tauna 'iegogoneda be taeboda 'ebweuna tauna ma'edai, ta nigeya nadigega lowa boda 'eluwa simiyami, ta gete tuga tamiya siwalowa, ¹⁶ ta wate 'ida weyala 'ediyega 'ili'amida ga 'ime'eda Yaubada 'enaya be tauna ma'edai

¹ 2:3 Ta 3:3 ^m 2:6 Lo 6:8 ⁿ 2:7 Lo 2:4 ^o 2:8 Lo 3:24; 2 Ti 1:9 ^p 2:9 Ta 3:5

^q 2:10 Ta 2:14 ^r 2:12 Lo 9:4; 1 Te 4:13 ^s 2:14-15 Kol 1:20; 1 Ko 12:13

^t 2:16 Kol 1:20, 22

taegosigosiyana limana, be gete 'ina guinuwa, tauna oona 'ebweuna namo kelose 'enaya situtu epa'iyena, ga 'enega etalauwala nidi sigumwala.

¹⁷'Enega Yesu nina 'iwai ga siwalowa 'iloguguyaena 'omi tomiya 'edasola 'emiya, be 'abo'ama wate selabenaya 'amiyami 'emaya. ¹⁸"Ga tauna 'enega, 'omi be 'abo'ama Yaluyaluwa 'ebweuna 'enega 'i'au'eweda Tamada 'enaya.

¹⁹'Omi lowa 'owagao be to'u'umalao, ta ni'atu waetoni'asa Yaubada 'ina bodao ma'emiya, ga waeboda 'ebweu Yaubada 'ina susu 'enaya. ²⁰"Omi wate si'abimi, 'enega 'abo'ada 'atuwa anuwa, ta Yesu Keliso tauna 'ida 'autui, be tauna 'ena 'ola sinabwadi nate Yesu 'ana tosimanao be palopitao, ²¹"be 'enega 'abo'ada maibo'ada taeanuwa 'ana mwadale, ta Yesu 'i'abida be taeanuwa sinabwana ta 'esasena, ²²"ta wate 'omi nigeya me Yudia ni'atu waemwadale 'atuwa, ga 'emiyege anuwa nina 'i'abina, be 'aene anuwa nina 'enaya Yaubada Yaluyaluwana 'ilo'asa.

Paulo 'ina guinuwa taudi nigeya me Yudia soladiya

3 ¹"Gete manuna 'abo'agu Paulo yabwagobwago ta yasidasida Yaubada 'enaya, tauna 'igu paisewa 'i'ebwa'eguya 'omi nigeya me Yudia 'emiya, ta gete tuga Keliso 'ina guinuwa manuna deliya sisa'u luguyegu ga yamiyami. ²Nai lowa 'igu guinuwa tetelina wanonona, ta 'igu guinuwa nina Yaubada 'i'ebwa'egu, be 'aene tauna 'ina oboboma 'enega 'omi 'ami lema wada loba.

³"Ta 'igu guinuwa gete sinasinapu lowa kwaikwaiyina, Yaubada tauna 'ana mwalatoi ni'atu 'ie'itegu, nadigega ya'etoladinawa 'imi leta kukupana 'ena, ⁴be 'eguma wasawai wada mwalamwalatoni 'aene sinasinapu kwaikwaiyina nina Keliso manuna ni'atu yamwalatonina. ⁵Ta sinasinapu nina 'epatao taudi sigumwalaya nigeya simwalamwalatoni, ga gete tuga Yaluyaluwa Tabuna 'igieapwesena 'ina tosimanao esiesinuwadi be palopitao 'ediya, ⁶"aene 'omi nigeya me Yudia sawesawenaya be Yaubada 'ina 'etoseyana walobai, 'abo'ama me Yudia nadigega, ta 'ina 'etoseyana nina lowa 'iona upaupaenaya, ga Yesu Keliso tetelina 'enega talobena, ga taeboda 'ebweu.

⁷"Ta Yaubada 'ina waiwaiyega be 'ina obobomega paisewa gete 'i'ebwa'egu, be 'aene tetela bobo'ana Keliso manuna yada simasimana apwese. ⁸"Ta 'abo'agu 'atuwa gomabeso toekalesiyao soladiya, ta tuwa tuga 'ina obobomega paisewa gete 'i'ebwa'egu, be 'omi nigeya me Yudia 'emiya Keliso tetelina yada loguguyae, be 'enega 'ina esaesa sinabwa wawasae wada 'italobadi, ⁹"be wate tomota maibo'adi sida mwalatoni

" 2:18 Ep 3:12 " 2:20 Md 16:18; 1 Ko 3:11 " 2:21 1 Ko 3:16; Kol 2:19 " 2:22 2 Ko 6:16

" 3:1 Ep 4:1; Pi 1:13 " 3:3-4 Ep 1:9; Kol 1:26 " 3:6 Ep 2:13, 19 " 3:7 Kol 1:25

" 3:8 1 Ko 15:9-10

'aene Yaubada tauna yage maibo'adi 'adi tomweluluwa, ta tuta dudulana 'ediya 'ina nuwanuwa 'ikwaiyena, ga ni'atu 'igieapwesena, ¹⁰'aene 'ebel'ita 'abo'ada toekalesiyao, be 'edega Yaubada 'ina mwalatoi maibo'ana 'ie'itae galewa 'ana yaluyaluwa waiwaidi 'ediya.

¹¹Gete Yaubada 'ina nuwanuwa lowaenei ga batuwa, ta gete tuga 'igieapwesena 'ida 'Inapwana Yesu Keliso 'enega, ¹²'be 'abo Keliso nina taemise ta'atepatu, be sawesawenaya talulugu Yaubada tauna matanaya, be tasidasida 'enaya. ¹³^f'Enega 'igu 'elouya manumi bada geya'abo manuna 'atemi sineeneta, ta esi wada mwalatoni 'aene 'igu 'elouyao getedi 'omi 'ami 'etoseyana manuna.

Keliso 'ina oboboma sinabwana

¹⁴'Enega 'abo'agu ya'aetulasa Tamada matanaya, ¹⁵tauna susu maibo'adi galewaya ta bale'uya 'aledi, ¹⁶^gta yasidasida 'enaya be 'aene 'ina esaesa be 'ina waiwai 'ediyega 'ititagwala 'emiya, be Yaluyaluwana 'atemi 'ida giewaiwaiyedi, ¹⁷be wate 'imi emisega Keliso 'ida miyami 'atemiya, be adelimi maibo'ana oboboma tuga, ¹⁸⁻¹⁹'enega toekalesiyao maibo'adi ma'emiya sawesawemiya Keliso 'ina oboboma wada mwalatoi 'ai'ailli, 'ana bababa, 'ana dudula, 'ana tu'e, 'ana mwa'uta, nigea 'ana 'etopwapwamo. Keliso 'ina oboboma sinabwa wawasae, be wate Yaubada Toewaiwai sana 'ina bubunega 'ida loemaa 'ai'ailimi.

²⁰^hOna'ai'aila, 'ina waiwai soladaya 'ietaetapewa, be 'eguma to'ase manuna tasidasida ma ida emisa, tauna sawesawenaya be 'ida guinuwe, ma 'ana loeposeyana sinabwana manuda. ²¹'Enega toekalesiyao maibo'ada Yesu Keliso 'ana esanega tada tupu atae, 'epata be 'epata 'ediya. Eimeni.

Oo 'ebweuna namo

4 ¹ⁱ'Enega yasida 'emiya be 'omi wada bubuna bobo'ana, gete tugai 'abo'agu deliya yamiyami 'Inapwana 'ina guinuwa manuna, ta 'omi 'Inapwana nina tauna ni'atu 'ibwauyemi 'ina guinuwa manuna, 'enega 'ilobwenemi be to'ase 'ina guinuwa nina 'ana lobwene wada bubuna ²^jma imi nuwamwa'uta, be ma imi 'atetagwala, be ma imi 'alama'i'ita, be 'ebweuna 'ebweuna wada eobooboboma, be wada 'atenuwa'ole'ole gosemiyao 'ediya, ³^kbe wada etapewa waiwai, be 'enega Yaluyaluwa Tabuna 'ibwagilimi, be ma imi nuwasiwalowa wada miyami gwausowalega. ⁴Ona'ai'aila ooda 'ebweuna, ga 'ida nuwayaina wate 'ebweuna namo tuga, ga manuna 'ibwauyedama 'omi ta 'abo'ama, ta

^d 3:9 Kol 1:29 ^e 3:12 Ep 2:18; Ib 4:16 ^f 3:13 2 Ti 2:10 ^g 3:16-18 Kol 2:7; Yo 14:23

^h 3:20 Kol 1:29 ⁱ 4:1 Kol 1:10 ^j 4:2 Kol 3:12-13 ^k 4:3 Lo 12:16-18; 1 Pi 3:8

^l 4:4 1 Ko 12:12-13

Yaluyaluwa Tabuna wate 'ebweuna, ⁵ 'ida 'Inapwana wate 'ebweuna namo, 'ida emisa 'ebweuna namo, 'ida bapitaiso 'ebweuna namo.

⁶ Tamada Yaubada 'ebweuna namo tuga, ta yage yauyauna etanidiya, ta wate yauyauna 'ediya, ta maibo'ada 'edayo. ⁷ "Ta Keliso 'ina esaesa 'enega 'ada egueguyai 'i'ebwa'eda. ⁸ "Gete manuna Buki Tabu 'ina ona 'igwae:

“Tuta nina 'itu'e etanaya 'ana talauwalao 'iewaiwai sinediya, ga tomota 'adi egueguyai 'i'ebwa'edi.”

⁹ Ona gete “Itu'e etanaya” 'ana mwalatoi 'aene nugana 'iebusi bale'u ni'u solanaya. ¹⁰ Ta tauna toebusi nina 'itu'e wate ga galewa 'iloetana sinena, be 'enega tauna sena maibo'adi 'ediya 'imiyami.

¹¹ "Ta 'ina egueguyai gete nadigega, 'aina tomota sietosimana be 'aidi siepalopita be 'aidi sietologuguya be 'aidi sietoanugana be 'aidi sietoe'ita. ¹² "Ta maibo'ada 'ida guinuwa 'ebweuna 'ebweuna nate toekalesiyao 'adi lema manuna be sida ewaiwai, nate Keliso oona 'ina tubutubuwa manuna, ¹³ "be 'enega maibo'ada tada emisa leleleya, be wate Yaubada Natuna tada mwalamwalatoni ma ida bubuna matuwadi, nadigega Keliso 'ina bubuna matuwana, ta bobo'ana maibo'ana.

¹⁴ "Gete 'enega bubuna gogama tapilisinedi, manuna lowa 'ida mwalatoi nenetana 'ena e'ita dumadumadi be dumadumadi sigieloniuyeda, nate 'aina tokaboyao 'idi e'itao dibidibidi ta to'umalidi 'ediyega. ¹⁵ "Ta esi 'ilobweneda be obobomega tada guinuwa palupalu, be 'ida bubuna maibo'adi sida tubutubuwa debada Keliso 'ina bubuna nadigega. ¹⁶ "Manuna 'abo'ada Keliso oona welawela'anao, ta 'igiewaiwaiyeda 'atuwa oona nina 'ana walowaloyao, be 'ana tubweyao maibo'adi 'idi guinuwega sielemalema be obobomega sisinasinabwa ta siewaiwai.

Bubuna kadekadelina ta bubuna auwauna

¹⁷ "Gete wate 'Inapwana 'ana esanega yaloguguya 'emiya 'aene bubuna tomiya apwesa nadigega walosa'u, manuna 'idi nuwanuwa besobeso 'ediyega ¹⁸ 'idi sinasinapu siguguyoi, ta nigea Yaubada yawasina 'ediya 'imiyami, manuna 'idi debapa'ala 'enega ni'atu sieuwauwa. ¹⁹ "Enega ni'atu sito'umali 'ai'aila, ga sitagwaledi bubuna sogala manuna, ta bubuna to'umalidi yauyaudi nuwadi si'ewena.

²⁰ Ta 'omi sa'i Keliso 'ina bubuna ni'atu wamwalatonina 'aene dumadumana, ²¹ manuna lowa e'ita 'ai'aila Yesu manuna wanonona Keliso nina 'enega.

²² "Enega bubuna kadekadelina wada guitoyasedi, nate guinuwa nidi lowa waguiguinuwedi, tuta nina yalakwaiyao to'umalidi sigieto'umali 'ai'ailimi, ²³ ta esi 'imi nuwanuwao be 'atemi sida eauwau, ²⁴ be 'enega

^m 4:7 Lo 12:3, 6 ⁿ 4:8 Sam 68:18 ^o 4:11 1 Ko 12:28 ^p 4:12 1 Ko 14:12

^q 4:13 Kol 1:28 ^r 4:14 1 Ko 14:20 ^s 4:15 Ep 4:25 ^t 4:16 Kol 2:19 ^u 4:17-18 Lo 1:21

^v 4:22-24 Kol 3:9-10; Lo 12:2

bubuna auwauna wa'ewa, Yaubada 'ina bubuna nadigega, manuna tauna 'atedaya bubuna bobo'ana ta 'esasena 'isa'una.

'Eda auwauna ta bobo'ana

²⁵ ^wEnega kabo waguitoyase be maibo'ami waona 'ai'aila 'ebweuna 'ebweuna 'emiya, manuna maibo'ada Keliso oona welawela'anao. ²⁶ ^{Ta} 'eguma wagamwasowala, geya'abo wabuubuna to'umalina, ta esi wada too be wanuwa siwalowa manini, ²⁷ ^{be} geya'abo Seitani 'ina tuta wa'ebwa'ebwa'e be 'ietoloina 'emiya.

²⁸ ^xTo'ipwalao 'ilobwenedi be silosa'u, ta esi paisewa bobo'ana nimadiyega sida guiguinuwe, be paisewa nina 'ana maisa 'enega lema sida 'ebwa'ebwaya togomabeso 'ediya.

²⁹ ^yGeya'abo wate 'ebweu ona to'umalina wa'ina'inane, ta esi ona bobo'ana namo tomota 'adi lema manuna, to'ase tuta 'ebweuna 'ebweuna 'ana lobwene manuna wada onaona, be 'enega yaisigedi taudi sinonomi, lema sida loba. ³⁰ ^zGeya'abo Yaluyaluwa Tabuna nuwana wagiegiemwaue, manuna Yaluyaluwa Tabuna nina 'atuwa we'iwe'iyaya 'edaya, 'aene ma'etamo 'ada gieauwau tada loba.

³¹ ^aTa wate to'umalina getedi wada guitoyasedi: nuwato'umali, gamwasowala, 'asona, 'awa to'umalina, ta wate ona sinala, ³² ^bta esi wada eobooboboma, be 'atenuwa 'ole'oleyega gosemiyao 'idi to'umalina wada nuwatau 'ebweuna 'ebweuna 'enaya, nadigega Yaubada 'imi to'umalinao Keliso 'enega 'inuwatau'esedi.

5 ¹Yaubada 'ina obobomega ni'atu 'i'awa natunemi, 'enega tauna 'ina bubuna wada etotowanei, ² ^cbe wate wada eoboobobomemi nadigega Keliso 'ioboboma 'eseda, ga tauna 'itagwalena ga 'italiyaena Yaubada 'enaya manuda, ga 'imwawasa.

³ ^{Omi} Yaubada 'ana toemisao, 'enega 'ilobwenena be loelata be sogala be gwegwe 'ana yala wapisinedi, ta geya'abo manudi to'ase 'ebweu waonaonae. ⁴ ^dWate geya'abo 'awasewa nai 'awato'umali nai onabesobeso, manuna ona nidi nigea 'adi lobwene solamiya, ta esi 'imi onega Yaubada wada tupui.

⁵ ^eTa ona'ai'aila, toto'umalidi geya'abo wate silugulugu Keliso be Yaubada 'idi 'ebeloina 'enaya, taudi nadigega toloelatao nai tosogalao nai gwegwe 'ana toyala diidigao, manuna gwegwe 'ana yala 'ana mwalatoi 'aene 'ida emisa tasa'ui gwegwe 'enaya, ta nigea Yaubada 'enaya.

^w 4:25 Ep 4:15 ^x 4:28 Gu 20:35 ^y 4:29 Ep 5:4; Kol 4:6 ^z 4:30 Ep 1:13-14

^a 4:31 Kol 3:8 ^b 4:32 Kol 3:12-13 ^c 5:2 Ga 2:20 ^d 5:4 Ep 4:29 ^e 5:5 1 Ko 6:9-10

Maedana manuna

^{6f}Bubuna getedi manudi Yaubada tole'oa laina 'igamwasowaledi, 'enega geya'abo 'ebweu yaita 'ina ona besobesoega 'ikabokaboemi, ⁷be wate geya'abo tole'oa laina nidi ma'emiyao waegosigosiyana, ^{8g}manuna 'omi guguyoi lowa 'enega ni'atu waabalama Yaubada 'ina maedana 'enaya, 'enega ma imi bubuna maemaedanina waguiguinuwa, ⁹be bubuna nidi bobo'adi ta palupaludi ta 'ai'ailidi siapweapwesa maedana 'enega.

^{10h}Be wate watootoo be to'ase 'Inapwana nuwanuwana wada mwalatoni be waguinuvedi, ¹¹ta guguyoi 'ana guinuwa besobesodi 'ediyega wadena, ta esi wada e'itaedi 'aene to'umalidi. ¹²Ona'ai'aila 'ebe omayamaya, 'abo 'idi guinuwa kwaikwaiyidi manudi taonaona, ¹³ⁱta 'abo 'ebweu guinuwa to'umalina 'iloapwese maedana solanaya, sawesawenaya be ta'itai, be 'abo ni'atu ta'ita'itai, tauna sa'i maemaedanina. ¹⁴Gete manuna Buki Tabu 'ena 'igwae,

“Oyo to'eno'eno, mwawasega 'utoolo be Keliso 'ina maedana 'enega 'uda maedana.”

¹⁵Ilobwenemi be 'imi bubuna wa'ita'i'ita 'ai'ailidi be geya'abo waguiguinuwa besobeso, ta esi wada sinasinapu 'ai'aila, ^{16j}be geya'abo tuta wamudamudali, manuna gete tuga tuta to'umali wawasae. ^{17k}'Enega geya'abo waeuwauwa, ta esi nuwami 'ida sabwalena, to'ase Yaubada 'ina nuwanuwa manumi nadigega.

^{18l}Geya'abo bwasi waiwaina 'enega wanumanuma kabaleya, nate yage 'ebe esilae, ta esi Yaluyaluwa Tabuna 'ida loemaemi be ^{19m}wada waliwali magosemiyao, wali tapwalolo, be Same walinao, be wate edale walinao 'ediyega, ma imi gwausowala 'atemiyege wawawali 'Inapwana 'enaya, ²⁰ⁿbe tuta maibo'ana wada lokagutoki yage maibo'adi manudi, 'ida 'Inapwana Yesu Keliso 'ana esanega, Tamada Yaubada 'enaya.

Taudi ai ai nidi 'adi laina

²¹Imi 'amayaba Keliso 'enaya nadigega wate taumimo wae'ama'amayabemi, be laina waematamatanedi. ^{22o}Omi iine ai ai nimi mwanemiyao 'idi ona waematamatanedi, nadigega 'imi ematamatana Keliso 'ena, ^{23p}manuna waine 'ana toanugana nate mwanena, nadigega Keliso toekalesiyao 'ada toanugana be 'ada To'etoseyana, ta 'abo'ada 'atuwa oona welawela'anao, ²⁴ga toekalesiyao 'abo'ada Keliso 'ina ona taematamatanedi, 'enega nadigega wate iine 'ilobwenedi be mwanediyao 'idi ona yage maibo'adi manudi sida ematamatanedi.

^f 5:6 Lo 1:18 ^g 5:8-9 Kol 1:13; 1 Pi 2:9 ^h 5:10 Lo 12:2 ⁱ 5:13-14 Ep 2:1 ^j 5:16 Kol 4:5

^k 5:17 Kol 1:9 ^l 5:18 Lo 13:13, 8:6 ^m 5:19 Kol 3:16 ⁿ 5:20 Kol 3:17; 1 Te 5:18

^o 5:22 1 Pi 3:1 ^p 5:23 1 Ko 11:3

²⁵ ^qAiai nimi me'olotomi 'ilobwenemi be mwanemiyao waobobomedi, nadigega Keliso 'ina toekalesiyao 'iobobomeda, ga tauna 'itagwalena, ga manuda 'imwawasa, ²⁶ ^rada gie'esasa manuna, nate 'ida to'umalina 'ana 'ebe'utu bwasina 'ina ona 'enega, ²⁷ ^sbe 'enega toekalesiyao 'abo'ada 'ietooloda 'aene 'ina bodao maemaedanida, ta nige ya baila nai 'ebweu to'ase to'umalina 'edaya, ta esi maibo'ana tuga bobo'ana, ta 'esasena. ²⁸ 'Enega 'abo'ada me'olotoda 'ilobweneda be mwanedao taobobomedi, tauda bwalada 'atuwa. Manuna 'abo yaita mwanena 'iobobome, taunamo ni'atu 'ioboboma limena.

²⁹ ^tManuna nige ya 'ebweu wate tai taunamo oona 'ena 'ida etalauwala, ta esi 'i'ita'i'isi be 'ana masula 'ie'ani oona 'ana lema manuna, nadigega Keliso toekalesiyao 'abo'ada 'i'ita'i'isida, ³⁰ manuna 'abo'ada tauna oona welawela'anao.

³¹ ^u“Gete manuna tai tamana be sinana 'ipilisedi be mamwanena sida miya 'ebweu, 'atuwa oo 'ebweuna namo.”

³² Ona gete 'atuwa onasemalimali kwaikwaiyina, ta 'ana mwalatoi Keliso be toekalesiyao manuda. ³³ 'Enega 'ilobwenemi be 'ebweuna 'ebweuna mwanena 'ida obobome tauna 'atuwa, be waine aiai nina 'ilobwenena be mwanena 'ida 'amayabe.

Gogama 'adi lina

6 ¹ ^vOmi gogama 'ilobwenemi be sinamiyao be tamamiyao 'idi ona waematamatanedi, 'Inapwana matanaya, manuna gete 'enega wada bubuna bobo'ana. ² ^wWate, “Tamayo be sinayo 'uda 'amayabedi.” Gete lina nuganuganina ma 'ana onaupaupa 'ana toematamatanao manudi, ³ ^yigwae, “Ebe gwausowala 'uda loba be bale'uya 'umiya dudula.” ⁴ ^xOmi tama wate geya'abo natumiyao 'adi 'oata'oata wasa'usa'u, 'abona nai sigamwasowalemi, ta esi 'ida 'Inapwana 'ina linao be 'ina e'itao waloguguyaedi.

'Inapwanao be topaisewao 'adi lina

⁵ ^yOmi topaisewao 'imi 'inapwanao bale'uya wada 'amayabedi, be 'idi ona waematamatanedi, nadigega Keliso 'ina ona waematamatana 'esena, ta geya'abo wate waenuwanaluwa. ⁶ Geya'abo 'aene 'abo tuta nina 'imi 'inapwana siduneduneyemi namo 'ediya wapaisewa 'ai'aila, ta 'aina tuta nige ya, ta esi Yaubada manuna 'imi gwaunuwa 'atemiyega waguiguinuwe. ⁷ ^zOmi Keliso 'ina bodao, 'ilobwenemi be 'imi 'inapwanao 'ediya wa'ate tagwala, 'atuwa Yaubada 'ena wa'ate'ate tagwala, be

^q 5:25 Kol 3:19 ^r 5:26 Ib 10:10; Yo 15:3 ^s 5:27 2 Ko 11:2 ^t 5:29-30 1 Ko 12:27

^u 5:31 Nug 2:23-24 ^v 6:1 Kol 3:20 ^w 6:2 Sia 20:12 ^x 6:4 Kol 3:21; Ona 22:6

^y 6:5 Kol 3:22-23; Ta 2:9

manudi wapaisewa 'ai'aila. ^{8z}Ta wanuwa'i'isi 'aene 'inapwanao be 'idi topaisewao maibo'adi 'idi guinuwa bobo'adi 'adi e'isa Yaubada 'enega sida loba leleleya.

^{9a}Omi 'inapwanao wate wada bubuna 'ai'aila 'imi toguinuwa 'ediya, ta geya'abo wa'ena'ena pa'alidi, ta wanuwa'i'isi 'aene maibo'ami 'omi be taudi 'imi 'Inapwana galewaya 'imiyami, ta 'ina lolina 'emiya leleleya maibo'ami manumi.

'Oama be gwegwe saiyao Yaubada 'ina guinuwa manuna

¹⁰Gosegwao, 'Inapwana 'ina waiwai sinabwanega wada ewaiwai, ^{11b}be Yaubada 'ina gwegwe saiya maibo'ana 'ediyega wa'otena, be 'enega geya'abo waneeneta tuta nina 'eguma Seitani 'ikaboemi. ¹²Manuna 'ida losaiya nigeza tomota ma'edao, ta esi toloina to'umalidi ma'edao, taudi guguyoi gete tuga bale'uya 'ana toloinao, be galewaya 'ana yaluyaluwa to'umalidi.

^{13c}Gete manuna Yaubada 'ina gwegwe saiya maibo'ana wa'otedi, be 'aene geya'abo waneeneta tuta to'umalina ma'etamo 'enaya, ta 'enega ma imi waiwai watoolo pa'ala. ^{14d}'Enega watoolo be e'ita 'ai'aila walogadiwanae, be lumalumami waabodebodedi bubuna palupaluna 'enega, ^{15e}be 'aelawa nate nuwasiwalowa, tetela bobo'ana 'enega walo'aelawa. ¹⁶Ta wate 'imi emisa 'atuwa 'imi lawa 'enega waabodebodemi, nate sawesawenaya Seitani 'ina gita waiwaidi 'iabodebodedi. ^{17f}Wate 'ami 'etoseyana wa'ewa 'aene debami 'adi abodaboda, be Yaluyaluwa Tabuna 'ina sisaisiya wa'ewa, nate Yaubada 'ina ona.

^{18g}Tuta maibo'ana Yaluyaluwa Tabuna 'ina lema 'enega wada sidasida, be wada 'awa'awanoi Yaubada 'enaya, be ma imi toolopa'ala wa'ita'i'isimi be wasidasida toekalesiyao maibo'adi manudi, ^{19h}be 'abo'agu wate manugu, be 'enega ma igu 'atepatu tetela bobo'ana 'ana mwalatoi kwaikwaiyina yaonaona apwese. ²⁰Tetela gete 'ana guinuwa manuna deliya sisa'u luguyegu, 'enega wada sidasida Yaubada 'ena be 'aene tetela nina yada onaapwese ma igu 'atepatu, manuna 'ana lobwene gete nadigeza.

'Ebe losalowa

²¹⁻²²ⁱTikiko, tauna tasidai bobo'ana, ta 'ietaetapewa 'Inapwana 'ina guinuwa 'enaya, ga yaetunenawa natei be teteligu maibo'ana 'ida emwasali 'emiya, be 'igu miya be 'igu guinuwa manudi wada

^z 6:8 Kol 3:24-25 ^a 6:9 Kol 4:1 ^b 6:11 Ye 4:7; 1 Pi 5:8-9 ^c 6:13 2 Ko 10:4

^d 6:14 1 Te 5:8 ^e 6:15 Ais 40:9 ^f 6:17 Ib 4:12 ^g 6:18 Lu 18:1 ^h 6:19 Kol 4:3-4

ⁱ 6:21 Kol 4:7

mwalatonidi, 'enega 'ima miya manuna 'ida gienuwa sabwalenimi, be wate 'ida giepa'alimi. ²³Oboboma be emisa be gwausowala Tamada Yaubada be 'Inapwana Yesu Keliso 'ediyega 'omi gosi 'ai'ailigwao 'emiya. ²⁴'Be wate yaisigedi ma'emiya, 'abo 'ida 'Inapwana Yesu Keliso sioboboma ataena, 'ina 'atenuwa 'ole'oleyega 'ida obobomedi wate.

'Abo'agu Paulo.